

Svedska sviri nemško vlado

Stockholm. — Svedska vlada, ki je našla nemške mine v svedskih nevarnih vodah, je poslala v soboto ostro svarilo v Berlin, da nemški parnik Altkirch streljal na svedsko podmornico in ker Nemci polagajo mine v svedskih vodah.

Svedska vlada izjavlja, da bo njena mornarica drastično postopala z nemškimi bojnimi silami, ki jih bo zalotila pri polaganju min in proti vsakim nemškim ladjam, ki bi streljale na svedsko ladjstvo.

Dasi svedska vlada omenja samo, da bo odredila drastične korake, pa se zagotavlja iz dobro poučenih virov, da so dobili svedski mornariški častniki povelje, da začno streljati, ako bo to potrebno za varnost svedskega nevarnega obrežja.

Svedska vlada zahteva od Berlina zagotovilo, da Nemčija ne bo ponovila sličnih prestopkov proti svedski nevtralnosti.

Na nemške mine so naleteli pri tem, ko so iskali pogrešano svedsko podmornico Ulven. Mine so položene pod površino vode in sicer v notranjosti treh milj od obrežja, kar se smatra kot nevtralna vodna zona. Svedske oblasti so takoj odredile, da se pobere iz vode nemške mine.

Rusi so vzeli višine nad Novorossiskom

Namci so včeraj sami priznali, da so Rusi zavzeli strateške višine nad pristaniščem Novorossiskom ob Črnem morju. To je prvič, da so Nemci priznali bližino ruske armade v tem sektorju.

S teh višin nad pristaniščem zdaj Rusi popolnoma obvladujejo Novorossisk in je zdaj samo vprašanje časa, kdaj bo padel Rusom v roke. Nemci so izgubili zadnji teden 5.000 mož, ko so skušali ustaviti Ruse, da ne bi obkrožili pristanišče.

Oni, ki imajo knjigo B, dobe zdaj boljše kolesa

Vsi oni motoristi, ki imajo knjigo B, bodo lahko dobili od sobote naprej avtoma kolesa vrste 1. Dozdaj so mogli dobiti samo kolesa iz kavčuka 2. vrste. Oni, ki imajo knjigo A dobe še vedno samo kolesa iz slabše vrste kavčuka.

CERKVE V MOSKVI SO BILE VČERAJ PRIPANE VERNEGA NARODA

Moskva, 25. aprila. — Na tisoče ljudi se je sinoči in danes v 26 moskovskih cerkvah.

Ob enajstih ponoči so bile cerkve že tako natlačene naroda, da ni bilo mogoče priti niti v bližino cerkve, kaj šele notri. Ljudje so stali tako nagosto v cerkvi, da se niso mogli niti prekrižati.

Tedenski koledar za racioniranje

SLADKOR — Znamka št. 12, ki kupi pet funtov sladkorja, velja do 31. maja.
KAVA — Znamka št. 26, ki kupi en funt kave, je bila veljavna do 30. maja. Danes stopi v veljavo znamka št. 23 in bo veljavna do 30. maja.
CEVLJI — Znamka št. 17 je veljavna do 15. junija.
GAZOLIN — Znamke št. 5 iz knjige A so veljavne do 21. maja.
KONZERVE — Plave znamke D, E in F so veljavne do 30. maja. Plave znamke G, H in J so veljavne od 24. aprila do 31. maja.
MESO, sir itd. — Rdeče znamke A, B, C in D bodo veljavne do 31. aprila. Rdeča znamka E je veljavna od 25. aprila do 31. maja. Znamka F bo veljavna 2. maja, G 9. maja, H 16. maja in J 23. maja. Vse te bodo veljavne do 31. maja.

Beneš namiguje, da bodo zavezniki v kratkem napadli Italijo

London, 25. apr. — Edvard Beneš, predsednik češke zamejne vlade je danes govoril po radiju narodu v domovini in izjavil, naj v kratkem pričakujejo novih in odločilnih vojaških dogodkov.

Beneš, ki je navadno zelo dobro informiran o vseh svetovnih dogodkih, je dalje izjavil, da nekatere nemške lutke že skušajo, kako bi se izmuznile iz vojne.

"V nekaj tednih bo zadnji nemški in italijanski vojak poginjal v Tuniziji in zavezniki bodo začeli z splošnim napadom na Italijo," je rekel Beneš. "Pričakovati morate večjega in močnejšega napada od strani Rusije in silnejšega bombardiranja Nemčije."

"Madžarska že poskuša stopiti v stik s zavezniki in bi rada izdala Nemčijo. Zadnje spremembe v italijanski vladi dokazujejo, da so odkrili zaroto, ki je nameravala izviti Italijo iz Nemčije v pripravnem trenutku."

"Agenti slovaške vlade so skušali od časa do časa priti v stik s zastopniki Čehoslovaške v tej ali oni deželi in so skušali navesti vzroke za svoje izdajstvo leta 1938. Toda z njimi ne mara nihče govoriti," je govoril Beneš narodu v domovini.

Oblasti so potopile gorečo ladjo, napolnjeno z municijo

New York. — Ob obrežju Bayonne, New Jersey, so oblasti v soboto potopile nek parnik v katerem je bilo naložen z municijo, zato je bila nevarnost, da se razleti in povzroči veliko škodo.

Na parniku je začelo goriti ob 5:30 v soboto popoldne. Požarne brame na čolnih so prihiteli in začele bruhati v parnik vodo, da se je končno pogreznil. Iz vode gleda samo vrhni del parnika. Notranjost, v kateri je municija, je pa vsa pod vodo in tako je odstranjena nevarnost eksplozije.

Naciji se strinjajo z umori U. S. letalcev

Bern, Švica. — Berlinski dopisnik nemškega časopisa Der Bund poroča, da nemško časopisje očitno odobrava umor ameriških letalcev na Japonskem. Naciji pa ne povedo, če bodo tudi oni delali isto. Reuterjeve depeše iz Švice namigujejo, da bosta Nemčija in Italija sledili postopanju Japoncev z vojnimi ujetniki.

Preiskava o graftu se še vedno nadaljuje

V urad zupana Lausche prihajajo delavci s pritožbami, kako so morali plačevati v raznih mestnih oddelkih podkupnino, da so dobili lažje dela. Nek delavec je povedal, da je plačal \$5 in od vsake plače po \$1, da je dobil lahko delo pri pobiranju smeti. Župan nadaljuje s preiskavo.

Pobiranje asesmenta

V stari šoli sv. Vida bodo nočoj od šestih naprej pobirali asesment vsi tajniki in tajnice društev, ki zbirajo v tej šoli. Kdor še ni plačal asesmenta, naj to danes stori.

Bombe iz papirja

Ljudje pripovedujejo, da je advokat Kennick na velikonočno soboto raznašal po naselbinah v 23. vardi bombe, natiskane na papirju. Kot navadno je napadal župana Lausche, pokojnega Louis J. Pirca in Debeveca. Pokojni Pirc se ne more zagovarjati, kar nas je pa živih bombardiranih, pa močno obžalujemo, da ni Kennick napisal svojega blizkriega na mehkejši papir; bi ga človek lahko vsaj porabil za kak "potreben" slučaj. Drugeče na tej fronti ni nobene spremembe.

Delavci so šli na stavko, ker nekaj delavcev ni kupilo bondov

Lima, O. — Več tisoč delavcev pri Westinghouse Electric & Mfg. Co. je odšlo v soboto na stavko kot v protest, ker vodstvo tovarne ni odšlo od dela kakih 25 delavcev, ki niso hoteli kupiti vojnih bondov. Opoldne je morala tovarna prenehati z delom, ker je odšlo toliko delavcev na stavko.

Vladni posredovalni odbor v tem kraju je pozval vodstvo tovarne in unijo na posvetovanje. Delavci, ki so se branili kupiti vojne bonde, izjavljajo, da jim to njih versko prepričanje zabranjuje. Pripravljeni pa so kupiti kake druge vrste bonde, samo vojni ne.

Roosevelt je ukazal stavkarjem, da se vrnejo v pondeljek na delo

Washington. — Predsednik Roosevelt je ukazal stavkarjem pri Celanese Corp., Newark, N. J., da se v pondeljek vrnejo na delo. Ako ne, je izjavil predsednik, bo vlada podvzela druge korake, da začne tovarna obratovati.

Enak odlok je dal delavcem prej vladni posredovalni odbor, toda u n i s k i delavci se niso zmenili za to. Zdaj je podvzel akcijo predsednik. Delavci spadata k uniji premogarjev.

Ukaz, da se vrnejo delavci na delo je bil poslan predsedniku unije, John L. Lewisu in štirim drugim unijskim uradnikom.

Od danes naprej bodo v veljavi likerske zone

Kdor bo hotel od danes naprej kupiti žganje v državnih prodajalnah, bo moral dokazati, da res stanuje v dotičnem kraju, v katerem ta prodajalna posluje. V Clevelandu je 40 takih zon in v vsaki teh zon je po ena državna prodajalna žganja. Kdor ni gotov, katera prodajalna je v njegovem okrožju, lahko vpraša v katerikoli prodajalni žganja in mu bodo povedali.

Vrgla otroka skozi okno

Rose Tamburrino, stara 27 let, neporočena, stanujoča na 1416 Sheffield Rd., South Euclid, je priznala na policiji, da je po rojstvu vrgla svojega otroka skozi okno na sosedovo dvorišče. Porodila je brez pomoči v kopalnici. Otroka, ki je priletel ob sosedovo garažo, so našli ognjegasci in ga odnesli v bolnišnico. Otrok še živi.

Seja kluba Ljubljana

Klub Ljubljana ima sejo jutri večer ob osmih v navadnih prostorih. Članstvo in novi kandidati naj se te seje udeležijo.

Zavezniki se naglo bližajo Bizerti

Civilistom v Moskvi je naročeno, naj pregledajo plinske maske

Moskva. — Z namenom, da se ladje pripravljajo za slučaj, če bi začela Nemčija napadati na ruski fronti s strupenimi plini, so oblasti v Moskvi ukazale civilnemu prebivalstvu, naj prinese svoje plinske maske na pregled, da se vidi, če so v redu.

Pazniki, ki so določeni za slučaj zračnih napadov so tudi dobili nova navodila, kako naj uničijo nove vrste zažigalne bombe, katere predro štiri nadstropja, predno eksplodirajo.

Pregled plinskih mask so oblasti ukazale tri dni potem, ko je premier Churchill svaril, da se Nemčija pripravlja na rabo strupenih plinov. Ljudje plinskih mask niso rabili že dve leti, zato jih je treba pregledati, če so še rabne.

Ameriški general je bil ranjen v Tuniziji

Washington, 25. apr. — Lt. gen. Lesley J. McNair, star 59 let, poveljnik vseh ameriških čet v Tuniziji, je bil v petek ranjen, ko so ameriške čete okupirale Djebel Ainchouna na severni tunizijski fronti.

V prvi svetovni vojni je bil imenovan brigadnim generalom in je vodil ameriške okupacijske čete v Nemčijo po premirju.

McNair je jako priljubljen pri moštvu in med častniki je poznan kot "možgani ameriške armade."

Govedina in jagnjetina cenejša 17. maja

Washington. — Administrator cen, Prentiss Brown, je naznanil, da bo vlada znižala cene govedini in jagnjetini na drobno in sicer od 1 do 3 odstotkov. Nove cene bodo stopile v veljavo okrog 17. maja.

Splošne maksimalne cene govedini, jagnjetini in kozlovinu so bile določene, da stopijo v veljavo 15. aprila. To je pa vlada odložila, da vidi, če bi se ne moglo cen nekoliko znižati ter tako zmanjšati cene živlenskimi potrebščinam z namenom, da se prepreči inflacija.

Američani so sklatili nemško letalo nad Islandijo

Reykjavik, Islandija. — Ameriška bojna letala so sklatila včeraj nad zapadno Islandijo nemško poizvedovalno letalo. Glavno mesto Reykjavik je bilo 25 minut na straži pred zračnim napadom.

Podpredsednik Wallace je na potu domov

Colombia, Juž. Amerika. — Podpredsednik Zed. držav, Henry Wallace, ki je obiskal razne republike Južne Amerike, je na potu domov. V soboto se je vrnil z letalom v Miami, Fla.

Vojne izgube Amerike do sedaj

Washington. — Urad za vojne informacije naznanja, da so bile ameriške izgube na vojaštvu od začetka vojne pa do danes po številu 78.235. V tem je vključenih 12.123 mrtvih, 15.049 ranjenih, 40.435 pogrešanih in v ujetništvu jih je 10.628.

Ameriške in francoske čete prodirajo proti temu važnemu pristanišču od treh strani. Iz zaplenjenih listin je razvidno, da je Rommel odšel iz Tunizije.

Afrika, 25. aprila. — Ameriške čete, ki so v vsej tajnosti hitale iz južne Tunizije na severno bojno fronto in francoske čete, ki operirajo na severnem obrežju se zgrinjajo od treh strani proti Bizerti. Istočasno je pa angleška armada, ki prodira od juga proti Tunisu, zavzela strategično višino Long Stop.

Istočasno, ko so dospele vesti o tem nenadnem pohodu zavezniških čet proti končnemu cilju, Bizerti in Tunisu, so prišle tudi vesti, da je iz Tunizije izginil nemški feldmaršal Rommel.

General Alexander, ki poveljuje prvi angleški armadi poroča, da mu je padla v roke listina, datirana od 19. marca, iz katere je razvidno, da maršal Rommel ni več v Afriki.

Listina je bila podpisana od generala von Arnima, kot vrhovnega poveljnika osiških čet v Tuniziji. To znači, da Rommel ni več v Tuniziji, ker prej je vse listine podpisaval on.

Bilo je že mnogo poročil, da je odšel Rommel natihoma iz Tunizije, da bo organiziral obrambo južne Evrope. Nekateri so trdili, da je padel Rommel v nemilost pri Hitlerju in da je bil odstranjen. Zopet druga poročila so trdila, da je Rommel bolan v Nemčiji.

Ameriške čete, katere so v vsej tajnosti poslali iz južne na severno fronto v Tunizijo, so izvedle močan napad na osiško linijo. Po hudem boju, tekem katerega so Američani napredovali za 6 milj od hriba do hriba, so prodrli do 30 milj od Bizerte.

Francoske čete so pa včeraj napredovale za 12 milj in se nahajajo še 23 milj od Bizerte.

Angleška admiralteta poroča, da so angleške podmornice potopile ali poškodovale nadaljnjih deset osiških ladij v Sredozemlju. Med temi je bila ena križarka in en tanker.

Prva angleška armada, ki napada na zahodni fronti, je okupirala strategično višino Stop Hill, ki stoji samo 28 milj od Tunisa.

Angleški general Alexander, ki poveljuje prvi angleški armadi, se je zelo pohvalno izrazil o ameriških četah, ki so v taki naglici in pri tem v vsej tajnosti prišle od El Ghetara v južni Tuniziji na severno fronto, kjer so se takoj vrgle na sovražnika.

ŽUPAN LAUSCHE HOČE VIDETI NAČRT ZA VEČJO PLAČO DELAVCEM

Ko je župan Lausche zvedel, da bo šel odsek mestne zbornice v Washington, kjer bo vprašal, če se mestnim delavcem lahko izboljša plača kljub ukazu predsednika Roosevelta, da morajo ostati plače in cene na sedanji višini, da se prepreči inflacija, je zahteval, da se to najprej predloži njemu v pregled.

"Predno bo šel odsek mestne zbornice v Washington na račun davkoplačevalcev, hočem pregledati tisto peticijo," je rekel župan Lausche. "Prepričati se hočem, če dotična peticija ne slika neresnični položaj Clevelanda."

Deputacijo v Washington bo vodil councilman Pucel iz 10. varde, kateremu se nameravata pridružiti odbornika Farn-

Motoristi, ki imajo B karte, bodo dobili zdaj več gazolina

Washington. — Administrator cen, Brown, je ukazal dati lastnikom gazolinskih kart B, od pondeljka naprej več gazolina. Odredba se tiče vse dežele razen v 11 vzhodnih državah, kjer primanjkuje gazolina.

Lastniki B kart so imeli do zdaj samo 470 milj vožnje na mesec dovoljene za delo. Po novi odredbi jim bo dovoljenih pa 720 milj, kar so imeli zdaj samo lastniki C kart.

Ta odredba je bila možna le vsled tega, ker je administrator za kavčuk, Jeffers, dovolil 400.000 dodatnih koles na mesec za civilno prebivalstvo.

Kot znano, vožnja razen po vzhodnih državah, ni omejena radi pomanjkanja gazolina, ampak radi pomanjkanja kavčuka. Ker je torej zdaj na razpolago več koles, bodo dobili motoristi tudi več gazolina.

Najlažja dvojčka sta bila rojena v Ohio

Cincinnati, O. — Družino Morris iz Madisonville, O., so obiskale vile rojenice in ji prinesle dvojčke, oba dečka. Vsak je tehtal en funt in 14 unčev, kar je najmanjša teža za dvojčke na rekordu. Dva meseca in pol sta bila rojena prezgodaj, toda kot pravijo zdravniki, imata priliko ostati pri življenju.

Cleveland mora kupiti do sobote za \$75.000.000 bondov

Greater Cleveland je kupil do včeraj za \$159.359.201 vojnih bondov tekem kampanje za drugo vojno posojilo. Kampanja bo uradno zaključena v soboto. Clevelandu manjka do kvote še \$75.000.000. Torej morajo Clevelandčani ta teden kupiti vsak dan za \$12.500.000 bondov, če hočejo, da bodo dosegli kvoto.

Worth iz 6. varde in Ernst iz 2. varde. Z njima bi šli najbrže tudi unijski uradniki A. F. of L.

Velika tovarna je zgorela v Elyriji, O.

Elyria, O. — V soboto je gorelo v Gilkison Mfg. Co. Požar je napravil za \$50.000 škode. Vodstvo tovarne je naprosilo vladno tajno policijo, naj ugotovi vzroke požara. Štiri požarne brambe so se zastoj trudile, da bi omejile požar.

Šunko si je preskrbel

V soboto je nek moški vrgel opeko v mesnico na 11209 Superior Ave. Potem je pograbil iz okna 16 funtov težko šunko in zbežal. Pek čez cesto, ki je videl blitzkrieg pravi, da je bil napadalec moški srednjih let in dobro oblečen.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.50
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland po pošti, pol leta \$4.00
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti četrt leta \$2.25
Za Cleveland in Euclid, po raznašalcih: celo leto \$6.50, pol leta \$3.50,
četrt leta \$2.00
Posamezna številka 3c

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada \$6.50 per year. Cleveland by mail \$7.50 per year
U. S. and Canada \$3.50 for 6 months. Cleveland by mail \$4.00 for 6 months
U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months
Cleveland and Euclid by carrier \$6.50 per year, \$3.50 for 6 months,
\$2.00 for 3 months
Single copies 3c

Entered as second-class matter January 6th, 1909, at the Post Office at
Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 98

Mon., April 26, 1943

Mladinski zločinci

V Clevelandu je oni dan policija prišla dva fanta, eden star 14, drugi 17 let. Priznala sta, da sta umorila nekega 69 let starega moža, pri katerem sta dobila \$34. O svojem dejanju sta pripovedovala kar z nekam zanosom, kot o nekem junaškem činu. Starejši je moža držal za roke, mlajši mu je pa s težko železno cevjo razbijal lobanjo. Še ko je bil starček na tleh, ga je parkrat udaril po glavi, da bi "delo" bolj temeljito opravil.

Oni dan je naša policija prišla več mladih vandalov, starih komaj po 12 in 14 let, ki so vlamljali v hiše pri belem dnevu, kjer ni bilo nikogar doma. Najprej so si poiskali denar, potem pa za "kratek čas" razbijali pohištvo. Da bi pokazali kakšni junaki so, so se šli vojake in so streljali v dragocena ogledala in podobne na steni.

Vsak dan čitamo v časopisju, kako so napadene ženske, katerim zlikovci trgajo ročne torbice iz rok. V njih navodno dobe komaj par centov. Vedno in vedno napadene ženske povedo, da so bili napadalci mladi pobje, ki se jih drži še mleko okrog ust.

Kot vidimo nas je zajel val mladinskih zločinov in človeška družba bi morala takoj podvzeti korake, da se te mladinske zločine zatre, ker če bo šlo tako naprej, nam ne bo nič pomagalo, ako bomo strli sovražnika zunaj na bojnih frontah, ko nam bo pa zrasel doma pred hišo še večji sovražnik, proti kateremu bojni tanki in rušilci ne bodo opravili nič.

Prav je zapisal oni dan newburški novičar "... matere, ki imajo doma majhne otroke in katerih ne morejo pustiti pod zanesljivim varstvom, naj ne gredo delat v tovarne." Prav je zapisal, ker ve, kaj govori. Mladinski zločini se navadno pojavljajo tam, kjer manjka skrbne, vodilne in močne materine roke. V tem času, ko se vse peha za dolarjem, je mnogo staršev, ki puščajo otroke doma, da si sami preganjajo čas kakor vedo in znajo.

Da imajo dobri časi veliko opraviti z mladinskimi zločini, lahko razvidimo iz tega, da v slabih časih, v krizi, ko vlada doma pomanjkanje, ni toliko zločinov, kot v dobrih časih, ko je v hišah kruha na preostajanje. To pride od tega, ker so v slabih časih starši doma in pazijo na otroke, dočim se v dobrih časih "ne utegnejo" ukvarjati z mladino. Mati dela v tovarni osem ur in ko pride domov vsa izmučena, si mora ukrasti nekaj ur spanja, ostali čas, ki ji preostaja, pa porabi v to, da pospravi po hiši, da opere in zašije. Torej ji ne preostaja prav nič časa, da bi malo povprašala fanta ali pa dekleta, kaj je delal, ko je ni bilo doma, s kom se je pajdasil, s kom se je igral itd.

Ko mladina vidi, kako gledajo starši samo na to, kako bi čim več denarja skup spravili, se ista bolezen prime tudi mladine. In ker ne more dobiti radi mladosti dela v tovarni, gre na ceste in začne z ropom. Najprej s tem, da trga ženskam ročne torbice iz rok, kjer dobi par centov za kino. Ker to ne prinese dosti, začne vlamljati v hiše in trgovine. In ko to ne bo prineslo dovolj, bo začel mladič gledati za kakim večjim plenom.

Zakaj je šla naša dežela v vojno? Zato, da si obvarjemo demokracijo, da si ohranimo svoj življenjski standard, da bomo priborili svojim otrokom boljše življenje. V dosego tega doprinasmo ogromne žrtve. Toda pri tem, ko smo pripravljali žrtvovati vse za zmago našega orožja, za zmago demokracij, pa dopuščamo, da propada družinsko življenje doma. Zgrabili smo za orožje, da ohranimo demokracijo, pa v istem času dopuščamo, da se ruši morala mladine.

Odgovorne oblasti, predvsem pa starši, bodo morali zgrabit tudi za drugo orožje, ne samo za strojnice in topove, ampak za šibo, če bomo hoteli, da bomo res ohranili demokracijo in boljši življenjski standard mlajši generaciji. Prva stopnja vzgoje se prične doma. Vse šole, vse cerkve, vse sodnije ne bodo opravile nič, ako otrok ne bo dobil prave vzgoje doma, v domači hiši.

Hujši sovražnik kot nam preti zunaj na naših mejah, je sovražnik, ki grozi uničiti našo domačo fronto.

Tega ne smemo pozabiti

Ne samo našo deželo, ampak ves svet, ki se količkaj šteje med civilizirane narode, je z studom pretresla vest, da so Japonci mučili in pomorili ameriške letalce, ki so jim padli v roke. To je čin, ki bo ostal zapisan v zgodovini kot najbolj barbarski čin dvajsetega stoletja in ki bo težko našel primer v vsej naši bodoči ali pretekli zgodovini.

S tem činom so se obsodili Japonci sami, da ne spadajo v vrsto civiliziranih narodov. In z neciviliziranimi narodi se ne sklepa premirja, take se stre kot se stre kačo klopotajo.

Nikjer drugje na svetu vojnih ujetnikov ne mučijo in ne morijo. Mednarodna postava to prepoveduje. Pa ne samo mednarodna postava, ampak tako barbarstvo prepoveduje vsaka dostojnost, s katero se more še ponašati celo zadnji divjak v džungli. Vse dežele imajo danes vojne ujetnike, na tisoče jih imajo, pa povsod ravnaajo z njimi kot z ljudmi, katere je poslala njih vlada nad sovražno deželo. Torej niso šli z orožjem v roki v borbo iz svojega nagiba, ampak po ukazu svoje vlade. Zato za svoje čine niso osebno odgovorni, odgovorna je njih vlada. Zato pa velja med civilizirani-

mi državami zakon, da se uniformiranih vojnih ujetnikov ne kaznuje, ampak se ravna z njimi kot sebi enakimi, kot z junaki.

Nikjer drugje na svetu danes ne morijo vojnih ujetnikov kot na Japonskem. Zato naj si svet dobro zapomni ta narod in temu primerno z njim ravna v tej vojni in po tej vojni. Zdaj in na mirovni konferenci naj narodi temu primerno obračunajo s temi brutalnimi morilci.

Ne pozabimo tudi, da se je Hitler zvezal s temi izrodki in jih celo javno označil kot "civilizirane" ljudi, ki da zaslužijo mesto v človeški družbi. Lahko je ponosen na svoje zaveznike. Toda — gliha vkup štrih.

BESEDA IZ NARODA

Novo poročilo iz domovine

P. Bernard Ambrožič

Znan ameriški Slovenec je prejel te dni poročilo iz domovine in ga je prepuštil podpisnemu za priobčitev. Datirano je z dnem 21. decembra 1942. Samo nekatere stvari bom navedel iz pisma dobesedno, ostalo bom povedal s svojimi besedami, zakaj treba je varovati pred javnostjo identiteto pisca dotičnega pisma. Poročilo torej pove:

Neki dr. B. iz Ljubljane je odpotoval v mesecu septembru 1942 v Italijo z namenom, da obišče slovenske internirance v raznih laških taboriščih. Poprej je po Ljubljani zbiral med dobrimi ljudmi milodare za nesrečne rojake v laškem ujetništvu, in sicer v denarju, pa tudi v živilih in obleki. Dobil je pa pomoč za svoje rojake pri Sveti Stolici. Z njim sta bila še druga dva Slovenca iz Ljubljane, duhovnika frančiškanskega reda. Do internirancev so srečno prišli in oddali svoje darove. Mnogim so s tem olajšali njihovo težko usodo. Potem sta oba duhovnika odšla nazaj proti domu, toda v Trstu so jih Italijani prišli in preiskavali, vendar sta končno mogla nadaljevati pot.

Dr. B. je odšel namesto nazaj v Ljubljano naprej v Rim, da bi tam zainteresiral razne oblasti za usodo slovenskih internirancev in izposloval še več pomoči od Svete Stolice. Imel je tudi pri sebi pismo za Ameriko, češ da bo v Rimu našel priliko za odposlanje te pošte čez lužo.

Toda v Rimu so ga Lahi prišli in zaprli v znano ječo Regina Coeli. To se reče po naših: Kraljica nebes, kakšno neprimerno ime za laško fašistično ječo!!! Obdolžili so ga, da se zanima za slovenske internirance v laških taboriščih — no bene druge krivde niso našli na njem. Vendar so ga držali v ječi cele tri mesece in neprenehoma nadlegovali s preiskovanjem. V tej stiski ni kazalo drugega kot da je uničil pismo za Ameriko, ki bi nam tu lahko marsikaj povedalo in pojasnilo. ...

Od tu naprej pravi pismo dobesedno:

"Pri nas je strašno hudo. Vse se je zaklelo proti ubogim Slovincem. Nemci, Lahi in še komunisti. Najhujši so pa zdaj Lahi. V taborišču na otoku Rabu umrje po 30 naših ljudi na dan. Ko je razsajala burja, jih je umrlo po 60. Ti podatki so iz laških virov — torej bo treba tem številkam še nekaj dodati, da bodo odgovarjale resnici. ... Mi nabiramo, trkammo na raznih mestih, dobivamo vsaj nekaj, toda vse to je daleč premalo za tako revščino. Tako krvavo bi potrebovali več, veliko več. Dajte no iz Amerike kaj izposlovati od naših rojakov. Smo pred božičnimi prazniki. Bog Vam jih daj vsele. Naši bodo žalostni kot še nikoli. Upamo pa, da bodo prihodnji tem veseljeji v svobodni domovini. ... Lep pozdrav."

Takšno poročilo torej naravnost iz domovine. Človeku se trga srce, grize si ustnice — pa nič ne pomaga samo nad Lahi rohneti. ... Ali naj se res lepo tolažimo z besedo, ki jo bomo

v najnovejšem zapisniku JPO-SS: "... vsi ne bodo pomrli ..."

In isti zapisnik, ki se te dni bere po časopisih, pravi: "Moj misel je, da pri pomožni akciji ni treba nobene dvotirnosti. ... Naš odbor se tudi ni strinjal s takojšnjo pomočjo ... ko se je naglašalo, da bi sedaj vsaka pomoč bila direktno ali indirektno v pomoč okupatorjem. Ali se ni zgodilo v Ljubljani, da se je slovenskim izgnancem pobral ves živež ..."

In zopet pravi isti zapisnik: "Ali naj tisti, ki nimajo nobenega svojega v Ameriki po vojni pomrjejo?"

Pravilno vprašanje! Jaz pa dostavljam: "Ali naj tisti, ki ZDAJ nimajo nikogar v Ameriki, ki bi TAKOJ mislili nanje, že zdaj — pred koncem vojne — pomrjejo"

Naj se čuje kakorkoli, zapisal bom: Nič se ni toliko trudil, da bi ne bilo "dvotirnosti" pri pomožni akciji kot sem se ravno jaz potrudil. Tisti, ki pišejo in podpisujejo zapisnik JPO-SS vedo to najbolje. Več na tem mestu ne bom zapisal.

Da so Lahi odzvali živež, je sicer tudi res. In še to je res, da Rdeči križ ni mogel zagotoviti varnega dostavljanja paketov internirancem v laških taboriščih. Prišla je pa nedavno tega izjava, da je prevzela to nalogo Sveta Stolica in garantirala varno dostavljanje paketov, pa naj pridejo od koderkoli. Po vsem tem imamo vsaj majhno tolažbo, da "ne bodo vsi pomrli, nekaj jih bo ostalo"

— prav po besedah zapisnika JPO-SS. Vendar pa je in ostane neverjetno ozko srčno, da se kar mogoče mlo izrazim, da je bila prisiljena tista akcija "za TAKOJ" iti v pokoj. (Nalaga mi pišem tega v imenu slovenskih župnij, ampak v svojem imenu — naj vse zadene mene samega!) V Ljubljani in drugod prav gotovo nimajo ničesar na preostajanje, pa vendar nabirajo in pošiljajo TAKOJ.

Nam se pa še kar dobro godi, pa se KLJUB PONOVI DO-KAZANIM OBJAVAM, da ni tako, kar naprej izgovarjamo z "direktno ali indirektno v pomoč okupatorjem."

Saj bi res rad molčal, pa bi ne imel mirne vesti, če bi si ne upal spričo jasnih dejstev vzeti nase nekoliko batin, ki jih takile dopisi priključijo na dan. Naj reče ali zapiše kdo karkoli hoče; resnica je pa le, da smo vse prej kot "bratje in sestre" onim tam v trpljenju, če nikakor nismo pripravljeni vsaj nekaj tudi od svoje strani zanje storiti — TAKOJ!

P. Bernard Ambrožič,
62 St. Marks Place,
New York City.

Lepo se vas prosi

Nocoj je prvi povelikonočni ples v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju, katerega prirejajo skupni vezbalni krogi Slovenske ženske zveze. Igral bo Johnny Peconov orkester.

kleta znajo res napraviti veselje in to pot bo pa še toliko več živahnosti, ker se še posebno vabi vse fante v uniformi, kateri bodo slučajno na dopustu in ti bodo imeli prosto vstopnico. Poklonjenih je bilo tudi sto vstopnic na USO v mestu, kjer se oglašijo vojaki, ki so na dopustih in pričakovati je, da se bodo tudi udeležili. Zato bo res lepa zabava za dekleta, ker bodo navzoči tudi fantje in za vojake bo pa tudi razvedrilo biti v družbi naših prijanzin in gostoljubnih deklet. Pridite tudi starejši, ker bo tudi za vas posebna zabava.

Pričetek ob 8:30 zvečer. Na svidenje nocoj v SNDomu!
V imenu SZZ kadetk:
Albina Novak.

Javen poziv

Vsem slovenskim organiziranim skupinam v okrožju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Dve dolgi in strašni leti že trpi in zdihuje naš nesrečni in nesvobodni slovenski narod pod grozečimi vislicami, v senci krvavih bajonetov in smrtonosnih pušk, iz katerih se kadil dušljiv in moreč dim smodnika. Čez dvesto vasi, trgov in mest je uničenih in požganih, ljudje pomorjeni ali zastrupeni po tujih zemljah. Čehi imajo ene Lidice, in za nje ve ves svet, mi imamo preko dvesto Lidic v mali Sloveniji, in kdo ve za nje? Naš narod ima zavezana usta, ne more govoriti. Govorimo za nje lahko le mi, prosti in svobodni ameriški državljani, mi ameriški Slovenci in Slovenke.

Bomo li molčali mi, ko kričijo do tal požgana slovenska bivališča, ko iz prezgodnjih grobov kliče na pomoč spomin nedolžnih žrtv. Ne! Nikakor ne! Mi moramo govoriti potom našega Slovenskega ameriškega narodnega kongresa, ki je priznan pri ameriški vladi v Washingtonu, D. C.

Direktorij Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. je na svoji zadnji seji na večer 13. aprila osvojil sklep, da zavzame iniciativo, da skliče ustanovno sejo za lokalno podružnico Slovenskega ameriškega narodnega doma v Ameriki. Upravni odbor SND je dobil nalogo, da skliče skupaj vse organizirane slovenske skupine v St. Clairskem okrožju.

Ta ustanovna seja se vrši v petek 30. aprila 1943, v dvorani št. 1 v novem poslopu. Pričetek točno ob 8. uri zvečer.

Direktorij apelira na sledeča društva, ki so delničarji SND in ki povečini obdržujejo seje tudi v Domu, da pošljejo na to sejo svojega predsednika, tajnika in blagajnika, da se udeležijo ustanovnega sestanka:

Carniola Hive, št. 493 in Carniola Tent št. 1288 (The Macabees); Cleveland, št. 126 S. N. P. J.; Clevelandski Slovenci, št. 14 SZ; Danica, št. 11 SDZ; Comrades, št. 566 SNPJ; Concordians, št. 185 SNPJ; Dosluženci; France Prešeren, št. 17 SDZ; Glas Clevelandskih Delavcev, št. 9 SDZ; Ilirska Vila, št. 173 ABZ; dramsko društvo Ivan Cankar; Jugoslav Camp, št. 293 WOW; Jutrzanja zvezda, št. 137 ABZ; Kristusa Kralja, št. 286 KSKJ; Kranj, Lipa, št. 126 SNPJ; Loška Dolina; Lunder-Adamič, št. 28 SNPJ; Napredne Slovenke, št. 137 S. N. P. J.; Napredni Slovenci, št. 5 SDZ; Naprej, št. 5 SNPJ; Novi Dom, št. 7 SDZ; Progressivne Slovenke, št. 2; Ribnica, št. 12 SDZ; Slovan, št. 3 SDZ; Slovenec, št. 1 SDZ; Slovenske Sokolice, št. 442 NPJ; Socijalistični klub, št. 27; Spartans, št. 576 SNPJ; Srce Marije (staro); Sv. Ana, št. 4 SDZ; Sv. Cirila in Metoda, št. 18 SDZ; Sv. Janez Krstnik, št. 37 ABZ; Sv. Vid, št. 25 KSKJ; Presv. Srca Jezusa; St. Clair Grove, št. 98 WC; Slovenska narodna čitalnica; Svobodomiselnje Cleveland,

št. 2 SDZ in Vodnikov Vene, št. 147.

Dalje se poziva, da pošljejo na ta sestanek tudi svoje zastopnike sledeči časopisi: Ameriška Domovina, Glasilo KSKJ, Glas, Zarja, Enakopravnost in Nova Doba, katerih uredniki spadajo v širši odbor Slovenskega ameriškega narodnega sveta.

Svoje zastopnice naj pošljejo članice Slovenske ženske zveze in članstvo Slovenske zapadne zveze v St. Clairskem okrožju. Tako se vabi zastopnike Glasbene matice, fare sv. Vida, North American Bank Co., St. Clair Savings and Loan Co. in vse druge obstoječe in organizirane slovenske skupine, klube ali društva, katerih imena bi slučajno pozabili imenovati. Vsi bodo dobrodošli in vsi so poklicani k temu delu.

Namen in delo Slovenskega ameriškega narodnega sveta je pomagati našemu zasužnjenu narodu v domovini do združenja vse slovenske zemlje in do svobode in miru, ki bo stalen in pravičen. Mi ameriški Slovenci kot ameriški državljani želimo našim bratom in sestram onkraj morja prav tako svobodo in prostost, kakršno mi uživamo v svobodni in demokratični ameriški republiki.

Vsak društveni odbor, ki se bo udeležil tega sestanka, naj se zaveda, da se s tem ne zavzame nobenega društva, ampak bo to le sestanek, kjer se pogovorimo in izmenjamo naša mnenja, kaj bi bilo najbolj priporočljivo. S takim priporočilom se boste vrnili k svojim društvom ter jim poročali glede vsega provizoričnega dela in načrtov, katere bo osvojila skupna seja.

To bo prva in ustanovna seja, na kateri se bo izvolilo provizoričen odbor, katerega naloga bo, da organizira podružnico SANS-a in izvede volitve stalnega odbora, ko bodo društva izvolila svoje stalne zastopnike ali zastopnice.

Ne pozabite datum — 30. aprila — ob osmi uri zvečer v dvorani št. 1 SND, novo poslopije.

Pridite vsi. Posebnih povabil se ne bo pošiljalo na posamezna društva.

Za upravni odbor Slovenskega narodnega doma:

Janko N. Rogelj, predsednik;
Frank Ogler, podpredsednik;
John Tavčar, tajnik;
Leo Kushlan, blagajnik.

Gerilske skupine naraščajo

Angleški list "Reynolds News" prinaša v svoji številki z dne 28. marca članek svojega posebnega dopisnika z naslovom "Jugoslovanski gerilci so dobili 40.000 novih hrvaških pristašev." V članku piše med drugim:

Druga obletnica jugoslovanske patriotske narodne vstaje je prinesla večerj vest o naglem naraščanju gerilskih pokretov in jugoslovanskih vojaških sil v Bosni in na Hrvaškem. V enem srezu — trdi vest agenture Tass iz Zeneve — je zapustilo 40.000 mož svoje domove z namenom, da se pridružijo gerilcem. Ta podatek priznava kvizlinška oblast ustašev sama.

Čete osišeča in ustaši izvajajo divjaške represalije v vaseh, katerih moško prebivalstvo se je pridruživlo gerilcem; več od 11 takih vasi so že porušili in zažgali. Velik del prebivalstva mesta Krupa v Bosni, je zapustil svoje hiše in vstopil v vrste gerilcev. V sled tega je nemško letalstvo bombardiralo in porušilo mesto, pri čemer je bila ubita polovica preostalih ljudi. Na povelje Nemcev izjavi kvizlinška ustaška policija masovne pogone v vseh mestih na Hrvaškem. Iz Zagreba poročajo, da so pobrali več od 33.000 možkih, po največ milijardi ljudi od 20 do 26 let.

Boji v Jugoslaviji

Gerilci porazili italijanske vojske v Južni Srbiji

London, aprila (UP) — Jetski informacijski urad v donu je poročal nedavno, da jugoslovanski patrioti niso nazaj precej krajev in ozemeljskih bitoljski okraj v Južni Srbiji. Bitke so trajale dva dni. V bližini mesta Čajanje gerilci baje prizadeli ogroženo italijanski diviziji, plenili vso njeno oskrbo in lik del vojne opreme.

Predmestje nemškega Arnedorf se imenuje Vsi njega prebivalci so se življali od ene same obrambe.



I.

Tistim, ki so še vedno temu, da bi imele ženske božji zemlji tisto pravico, naj bo tukajle torekno s črnim na belem, da v ničemer na zaostaja za našim, če ga celo v masovni prekaša. Poslušajte torej, ki mislite, da je ženska na tje samo za kuharico in ha ješprenj, da pozimi nez in poleti obdelava vrta.

Že v ljudski šoli pravi ženske moške in jih pusti znanju daleč za seboj. Je pozneje v življenju, na primer, se navadno zelo pečajo s svetim pisom, medtem ko znajo ženske večjo spretnostjo že v ranosti napamet brati levitje.

Ženske zelo rade čitajo bavana pisma, zlasti pa jih njih može dobivajo v njih žensk. Račune in druge ke puste stvari pa ne čitajo de in jih z največjo vestjo vostjo in vdanostjo prepa-

moškim.

Ženski rod ima prednost razito nadarjenost za gojenje. Kaj so naši slavni vojski: Roosevelt, Churchill, in drugi proti ženski gojnosti. Ali ima, na primer, da Roosevelt doma zaseda, sednica prime gospa, sednica ojnice.

Ženska navadno pove nosta in brez ovinkov. Na bo rekla žena: "Ali ne greš v gostilno?" Pač pa nes v gostilno?" "Ti, danes ostal doma in serap!"

Tudi bo malokdaj rekla ali mi daš deset dolarjev hišne potrebščine?" Na bo rekla: "Deset dolarjev mi jih moraš takoj dati, šo, bo komaj zadostoval." Gospodična hčerka ne koli rekla mami: "Navadno v kino!" Navadno v kino, nisi že toliko časa videla lepe slike."

Ženske ne vidijo tigra, raje moški vloga tigra, v va. Najbolj jim ugrajajo v vlogi metuljčka. Zato jih love, dokler jih ne postane mreže. Potem se pa moške mezne v večje, ki plešejo žene lešerbe, da se jim glavi vrtili.

Tudi naravne sile so le ženske pridobiti. Kdo zna njihove magnetne sil triziranje s pogledom, mečejo več jardov daleč, ziva njih srčne vročine, ška srca je močnejša kot topniška baterija.

"Kdo se lažje orientira, pihlja veter, kot se ženska Kdo razprši s smehom ške lake na moškem čelu? Kdo pozna vodo boljše, na, ki jo zato tudi venomer poroča možu.

Bom pa še jutri malo dal, če bom mogel.

Mladi mornar

Kaj in kako je Grmkov Francelj iz Amerike v Trst kolonijno vozil.

Spisal Fr. D.—c.

—tega ne bom po-
—sno bili v smrt-
—nosti. V povesti "Za-
—ran 172. ste lahko bra-
—zno je tedaj, če dve
—meteta druga ob drugo.
—takega bi se bilo sko-
—nam primerilo. Bila je
—ena noč, brez vetra, in
—mi vozili kajpada po-
—skoro nič. Kar zagle-
—daljavi parnik, ki je šel
—proti nam. Da je bil
—sno poznali po svetil-
—ni ladjad namreč, ker je
—jadrnik, je razobesi-
—ral dve luči, zeleno in
—parnik pa mora obesiti
—rdečo, v sredi pa be-
—ljaroli gori. Čimdalje
—sem je bližal. Mi smo
—vse, da bi odvrnili ne-
—sebe; neprenehoma
—v rog, ki je žalostno
—, toda nič, parnik kar
—proti nam.

—sno mogli več poma-
—či, kadar ni vetra, se
—jadrni ali umakniti. Bi-
—skajni nevarnosti. Ka-
—skical vse mornarje
—ter ukazal pripraviti
—, da bi vanje poska-
—ba prijeti, da nas ni val odnesel
—ter je predrl. V eni
—ti še prej se namreč
—topi preboda ladjad.
—bil opravičen.

—pa jaz naredil? Ni-
—toliko potrpežljivosti,
—kakal na krovu, kaj da
—pak zlezel sem na pr-
—(drevo), ki je na pr-
—ladije in sem čakal
—na vrhu. Mislim sem
—parnik zaleti v nas in
—naši ladjad trebul, se
—jarbola proti pravi-
—raz bom skočil z vrha
—krov, pa naj se pri-
—ubijem, smrt je ta-
—sko skoraj gotova nam
—"Branki." Tako sem
—še kakšnih 40 korakov
—narazen, torej recimo
—endi, pa je nesreča go-

—Bogu, v zadnjem tre-
—parnik krene v stran, in
—sno bili rešeni. Globoko
—odahnili. Kapitan pa
—kaj, da ne bi, ko je
—mimo nas, upil nad
—zakaj ne pazijo, in
—jim je vse hudo: da
—sno kolo polomilo itd. Ve-
—je bil, da se je tako iz-
—idel sem pa, da so ne-
—mornarji velikih ladij
—snočni in jim ni nič
—manjšo ladjad prebode-
—na širokem morju;
—pa tožili? Kdo pa ve,
—je zgodilo?

—varnost smo prestali.
—nam je začela pretiti
—v Savani namreč smo
—vili zveža za dva mese-
—mo za gotovo mislili,
—v tem času že v Trstu.
—sno račun brez kréma-
—meseča smo bili že na
—nem morju, pa še nismo
—da nas bo trla lakota.
—je tudi zdaj Bog tako
—sno po dolgi vožnji
—prispeli do Gibraltar-
—skozi v Sredozemsko
—zdaj smo bili že na
—V španskem mestu
—sno nakupili spet
—krompirja, mesa itd. Iz-
—kih klopri sem se še spom-
—na ladjad vedno ravnati
—Včasih sem pel, pa ni-

sem vedel, kaj se to pravi:

"Oh le naprej, oh le naprej,
Dokler je še vetra kej" —

zdaj na tej dolgi vožnji sem
skusil, kaj se pravi iti, če je ve-
ter, in kaj, če ga ni. Človek, če
gre malo po svetu, se zmirom
kaj nauči, samo pameten mora
biti pa denarja ne sme nikomur
zaupati.

Ob lepem, ugodnem vreme-
nu smo dospeli do otoka Sicili-
je. Ne morem vam povedati,
kako so tukaj lepi kraji. Pravi-
raj na svetu! Ker je bilo mor-
je tako mirno in smo vozili
prav blizu obrežja, sem južni
del Sicilije videl prav dobro.
Reči moram, da tako lepih kra-
jev nisem videl nikjer. Ni čuda,
če je bila dežela včasih tako
rodovitna, da so jo imenovali
žitnico starega Rima!

Slednjič smo vendar priplu-
li v Jadransko morje. Tu je za-
čel pihati zopet drug veter in
sicer od strani, s tako močjo,
da je hotel vse prevrniti in raz-
biti. Gnal je take valove, da so
pljuskali čez ladjad in smo bi-
li večkrat kar vsi naenkrat mo-
kri. In še dobro se je bilo tre-
ba prijeti, da nas ni val odnesel
s seboj v morje! Vrh tega pa
še vedno vodo s sesalnico ven
vleči iz ladjad, ker jo je, kadar
se je pogreznila, vselej zajela;
štirje možje smo bili noč in dan
pri delu ter "pumpali," da je
vsem pot tekla z obraza. Pri
vsem tem bi bili kmalu vsi ne-
srečni. Neko noč, ko je grme-
lo, treskalo, deževalo, tema pa
kakor v kozjem rogu, je le ma-
lo manjkalo, da nismo trčili ob
neke skale. Stražar je vkljub
tem zapazil nekaj črnega pred
ladjad in ukazal kreniti v stran.

Pri Piranu, torej že čisto bli-
zu Trsta, je začela pihati pa
tržaška burja, ki nam je upo-
gnila nekaj stranic in ko sem jaz
hotel popravljati, bi me bil ma-
lone odnesel velik val, ki se je
pridvil. Požrl sem pa tistikar
precej slane vode.

No, vsaka reč le en čas tripi-
je rekel Kranjec, ki je Franco-
za zibal. Tako so tudi nas mo-
rje in vihar in sapa dosti dolgo
zibali, slednjič, ravno dne
8. decembra, na Marijin praz-
nik, smo pripluli z razpetimi
jadrji, zdravi in veseli, v trža-
sko luko. V Trstu so se nam
vsi čudili, kako smo mogli v
tem viharju priti do obrežja.

"Branka" je bila pri kraju,
in tudi moja povest je pri kra-
ju. Toliko naj še povem, da
sem ostal še deset dni na ladjad,
da smo sode kolonijne spravi-
li na suho. Poleg tega smo ime-
li pa vsak dan obiske na ladjad.
Precej prvi dan je prišla gospa
soproga kapitanova z dvema ot-
ročičkoma. Vsak dan je hodila
gledat, kdaj pride ladjad, in v
silnem strahu je bila, ker so
nas pričakovali že mnogo prej.
Izpraševala me je, če je njen
mož na morju kaj hudo prekli-
njal. Jaz sem ga pohvalil, in
gospa je bila silno vesela, ker
je jako pobožna.

Pri teh obiskih sem moral pa
jaz kot slaven kuhar pokazati,
kaj znam. Kuhati sem moral
črno kavo, čaj itd. In prav do-
bro mi je delo, ko so vsi obisko-
valci, še celo kapitanova gospa,
hvalili, kako so vse posode, ča-
šice, žličice, pokroveci, vse v
najlepšem redu, vse snažno in
svetlo.

Tako sem se bil torej tudi jaz
srečno prepeljal iz Brazilije v
domovino, pa brez tistih 50 lir,
ki so jih hoteli imeti od mene
v Santosu. Majhen ovinek si-
cer, za kakih pet mesecev, sem
bil naredil, toda to mi ni ško-
dovalo. Na tej ladjad sem se
naučil dveh novih rokodelstev:
mornarskega in kuharskega.

ZAPISNIK

II. seje izvršenega odbora
Slovenskega ameriškega
narodnega sveta
(Nadaljevanje)

A če je demokracija potrebna
vsem, je za male narode tako
neizogiben pogoj, da brez njega
ne morejo živeti. Ker pa demo-
kracija še davno ni varna, je v
tem važnejša naloga tistih, ki jo
hočejo priboriti. V ta namen je
treba iskati zaveznikov, ki imajo
enake cilje. V prvi vrsti je kon-
gres naložil izvrševalnemu odbo-
ru, da naj po možnosti posredu-
je med Srbi in Hrvati za spora-
zum, ki je obema enako potre-
ben. Pa so tudi druge organiza-
cije v deželi, ki imajo široko ob-
zorje in se bore za demokratizir-
ranje vsega sveta; in resnično,
le če postane ves svet demokra-
tičen, bo demokracija posame-
znih delov, torej tudi našega na-
roda varna vsake avtokracije.

Naloga SANSa je, pripraviti

Ko mi je dne 18. decembra gos-
pod kapitan izplačal zaslužek,
sem premišljeval, kaj bi zdaj
začel. Ali bi šel za kuharja v
kakšen hotel ali h kakšnemu
grofu v Trstu, ali bi šel še na
morje, kamor me je vabil kapitan,
ali pa bi šel v kakšno to-
varno za ključavničarja. Tako,
vidite, je, če je človek več del-
mojster: ne more se odločiti,
kam bi šel. No, slednjič sem se
odločil za tovarno. Dobil sem
delo kar v Trstu. Ko sem se po-
slovil od gospoda kapitana, se
mu je kar mило storilo: med
potjo sva bila postala prijate-
lja. Rekel pa mi je, da, kadar
hočem, pa me zopet vzprejme
na ladjad in da pojdeva potem
še kam dalje po svetu.

Predno sem vstopil v tovar-
niško službo, sem šel pa za
praznike še domu. Kupil sem si
vso novo obleko. Zvedel sem bil
namreč, da so me bili nekateri
izmed tistih, ki so bili z meno-
j vred na ladjad "Ameriki" odplu-
li iz Genove, vrnili se pred me-
no domu, hudo obrekli, češ, da
sem bil na ladjad zapravljal vse do
zadnjega novčiča, da, še celo
klobuk da sem bil prodal neke-
mu Italijanu za kozarec pijače,
in da sem bil kar gologlav stopil
na brazilijanska tla. To ob-
rekovanje sem hotel zavrniti in
zato sem prišel ves nov in lepo
oblečen domu. In ko so me ro-
jaki v našem Novem Jorku vi-
deli tako imenitno oblečenega,
je naenkrat potihnili obrekova-
nje, da, še celo glas je nastal:
Grmkov Francelj je prinesel
denar iz Amerike. Jaz sem si-
cer zvedel, kaj govore, pa ni-
sem hotel ugovarjati. En večer
sem res plačal v gostilni prija-
teljem za pijačo, potem sem jo
pa kmalu pobral nazaj v Trst;
tega namreč nisem hotel poka-
zati, da sem prav za prav "suh."

Dolgo me pa ne bo držalo v
Trstu, to vem; kmalu jo mi-
slim kam popihati. Mlad sem
še, kdo bo tičal za pečjo! Kam
pojdem in kako se mi bo godi-
lo, to zveste, če Bog da, pozne-
je enkrat.

(Konec).

tla za dosego teh ciljev. A kadar
bodo nacisti in fašisti pregnani
s slovenskih tal in bo narod v do-
movini odrešen te more, mora
SANS stopiti v ozadje in prepu-
stiti ondotnemu narodu, da si
sam uredi svoj dom. Dotlej mo-
rajo njegovi bratje delati na to,
da bo dobil tako priliko in da ne
bo ukanjen, kadar zmaga.

SANS ne posega v strankar-
sko življenje, toda pričakovati
sme z ozirom na nevarnost, ki
preti narodu, da ne bo to delo,
ki ne služi nobeni posamezni
stranki, koristi pa vsem, ker ne
more nobena uspevati, če propa-
de narod, ovirano iz malenkost-
nih razlogov. Nasprotnikov ima
med tuji dovolj.

Izvrševalni odbor je dovršil
priprave za zgradbo organizaci-
je in v kratkem dobe naša dru-
štva in ustanove vabila in navo-
dila za snovanje krajevnih orga-
nizacij, brez katerih ni mogoče
pričakovati uspeha. Izvrševalni
odbor apelira tudi tem potom na
vse, kateri je rešitev in bolj-
ša bodočnost naroda pri srečju,
da se odzovejo temu vabilu — neka-
tere so to že storile in dale hva-
le vreden zgled — in pomagajo
zgraditi organizacijo, ki bo do-
volj močna, odbiti napade vseh
sovražnikov slovenskega naroda
in svobode.

Mišljenje je, da ta izjava ni
danes toliko važna kot je bila
včeraj. Če pa je dosežen sporaz-
um med jugoslovansko vlado in
sovjetsko Rusijo in Mihajlovič
prglašen samo za voditelja voj-
ne, tedaj bo veliko doseženo. Na-
dalje govori glede odpora v sta-
ri domovini, o potežkočah in pro-
blemih, ki so vsled tega nastali.
Možnost je, da se je nesporezum
zanesel med ljudi na umeten na-
čin, da se jih zbežga in razdvoji,
nato pa izkorističa poizreku "Di-
vide et impera." Zatem prečita
izjavo "SANS in odpor v stari
domovini".

Izvrševalni odbor SANSa glo-
boko obžaluje razne poizkuse, da
bi se razvneli skrajno nevarni
spori zaradi oblik odpora v stari
domovini, ker se s tem postavlja
vsa bodočnost slovenskega na-
roda na kocko.

Če so med posameznimi bojni-
mi skupinami v Sloveniji na-
sprednja, je to pač obžalovanja-
vredno, toda naša naloga ni, da
bi se postavljali za sodnike, še
manj pa, da bi prilivali olja
ognju s hujskanjem zoper skupi-
no, do katere ima kdo manj sim-
patij kot do kakšne druge, z raz-
dražljivimi poročili, o katerih
nihče natančno ne ve, koliko
imajo stvarne podlage in koliko
jih je diktirala mržnja in z dru-
gimi načini razdora.

V cel Jugoslaviji je nedvo-
mno konfuzija in bilo bi preču-
dno, če se ne bi dotaknila tudi
Slovenije. Toda že nekaj časa
odmevajo glasovi tako kot da je
to zopet "balkanska specialite-
ta," medtem ko je v resnici ves
svet v zmed in so tisti, ki bi bili
najbolj poklicani, doslej prav
malo storili, da bi dali zbežanim,
a hrepenečim ljudstvom jasno-
sti.

Iz Slovenije, iz Jugoslavije, z

Balkana sploh prihajajo poroči-
la ena svetla, druga mračna, tre-
tja skrajno porazna in obupna.
Kdo naj v daljavi presodi, kate-
ra so resnična, katera na pol res-
nična in katera povsem zlagana,
kajti v položaju, kakršen je se-
daj v domovini se ljudje pogo-
stoma zlažejo, trdno prepričani,
da govore samo sveto resnico.
Odmev na to pa je čisto tak kot
da bi bilo najbolje, če bi prene-
hal vsak odpor proti sovražniku.
Lahko je razumeti, da marsikdo
pričakuje dobrote od tirana, če
bi ga pustil na miru; toda mi, ki
smo na varnem in zato lahko
bolj mirno mislimo, moramo ve-
deti, da je tak up porazen, kajti
iztrebljenje slovenskega naroda
je bilo na programu nacizma in
fašizma in vršilo bi se tudi, če
ne bi bilo nobenega odpora kot
se je vršilo takoj, ko so tolpe
diktatorjev vdrle v Slovenijo in
začele izganjati ljudstvo, ga za-
pirati, trpinčiti, ubijati in odva-
jati v sužnost. Fašizem je sadi-
stičen in ne more izhajati brez
mučilnice.

O posameznih fazah tega od-
pora v Sloveniji ne more nihče
podati tako natančne slike, da bi
nam moglo biti prav vse jasno.
Gotovo pa je, da se je ta odpor
porodil na domačih tleh in ni bi-
lo drugače mogoče, kajti ko se je
po invaziji jugoslovanske vojske
umaknila iz Slovenije, so bile
vse zveze z ostalimi jugoslovans-
skimi kraji pretrgane in tudi če
bi bil kdo hotel organizirati slo-
vensko obrambo iz Srbije, iz
Bosne, iz Hercegovine, bi bilo
to fizično nemogoče. Kar so na-
ti ljudje takrat storili, so sami
storili in mi jim moramo za vso
hrabrost in požrtvovalnost, ki je
skoraj brez primere, dati prizna-
nje. Če ima kdo med nami do-
volj moči, da vpliva na dogodke
v domovini, naj skuša pomagati
sporazumu in sodelovanju proti
skupnemu sovražniku; to pa se
ne doseže z blatenjem tistih, ki
krvave in umirajo za svobodo
svojega naroda in njegovih si-
nov.

Poročilo se vzame na znanje.
Politični tajnik Rev. Zakraj-
šek predloži spisano poročilo, ki
vsebuje opisovanje njegovega
dela, uspeh deputacije v Wash-
ingtonu, vzroke za njegovo re-
signalijo in drugo. Pismeno do-
voljenje za poslovanje še ni ure-
jeno, kar pa ne zabranjuje naše-
ga nadaljnega poslovanja. Do-
bil je zvezo z vplivnimi časnikar-
skimi poročevalci in je v tem že
dosegel nekaj uspeha kot priča
članek v dnevniku The Evening
Star izpod peresa Blaira Bollesa.
Kot duhovniku so mu odprta
marsikatera vrata in to bi v bli-
žnji bodočnosti pomagalo do več-
jega uspeha. Imel je zvezo tudi
z različnimi uradi in uradniki (dr-
žavnega, vojnega, justičnega in
informacijskega urada). Za pro-
pagando med Amerikanci bi bi-
la potrebna predavanja o Slove-
niji in Slovencih po univerzah, v
klubih in med organizacijami,
za kar pa do sedaj ni bilo ne ča-
sa ne denarja. Radi tega bi bila
potrebna v uradu v Washingto-
nu poleg političnega tajnika še

ena oseba. — Smatra, da je bil
uspeh deputacije v Washingtonu
nad vse dober. Sprejem v ura-
du državnega podtajnika Wel-
lesa in v uradu strategične slu-
žbe pri DeWitt Pooleju je bil
uspešen. Deputacija je dobila
vtis, da ti uradniki poznajo na-
še razmere pa tudi našo pravico;
poudarjeno je celo bilo, da naj še
pridemo. O tem sprejemu je se-
stavil poročilo za javnost in ga
predložil bratu Roglju v pregled;
to je imelo biti poročilo cele de-
putacije. Ni mu pa ugajalo, ko
je bilo priobčeno samo v njego-
vem imenu. Ameriška Domvoi-
na je poročilo drugače razumela
in napadla Adamiča. — Ker je
bila pisarna v Washingtonu nuj-
no potrebna, se je o nji vršilo
pismeno glasovanje in dovoljeno
mu je bilo po \$50 mesečno za
stroške in najemnino. Radi raz-
nih očitkov pa je denar vrnil
blagajniku. Sprejel je le \$75 za
potne stroške. Vsako nerednost
v zvezi z deputacijo odklanja in
smatra, da je bil od predsednika
prezrt, ker se ni sodelovalo v
predpripravah. Radi tega in ra-
di kratkega časa tudi ni bilo sti-
ka z različnimi kongresniki, sena-
torji in časnikarji, kar bi naši
stvari še več koristilo. — Na pri-
govarjanje sestre Priland in br.
Cainkarija je veliko pisal po na-
ših časopisih o raznih fazah slo-
venskega vprašanja, kar so pa
uredniki vzeli za navadne dopi-
se; izvzeta je Prosveta. V Wash-
ingtonu dopisi ne štejejo veli-
ko, pač pa uredniški članki, ker
le ti baje predstavljajo ljudsko
mnenje. Hvaležen pa je vsem
časopisom, ker so njegovo gra-
divo priobčevali. — Potem poda-
ja nekatere vzroke, o katerih mi-
sli, da so ga prisilili do resigna-
cije.

Poročilo se vzame na znanje.
Zaključeno je, da se o resignaci-
ji razpravlja kot o posebni točki
dnevnega reda.

Zatem pod spisano poročilo
blagajni br. Zalar. Do 27. febru-
arja so skupni dohodki znašali
\$3048.32, izdatki pa \$1128.77.
V blagajni je še \$1919.55. Poda
tudi svoje mnenje o raznih zade-
vah in priporočila za bodoče de-
lovanje. Poročilo se vzame na
znanje.

Zapisnikar in pomožni tajnik
brat Kuhel poroča ustmeno o
sledenjih zadevah:

Napisal je pizive na organi-
cije za takojšnjo finančno po-
moč SANS-u in za moralno
oporo pri ustanavljanju podru-
žnic. Upravni urad ni prejel do
sedaj nobenega uradnega odgo-
vora, razen kar se je čitalo v
zapisnikih.

Pisal je tudi glavnemu odbo-
ru SNPJ in JSZ glede fonda
JRZ, katerega preostanek se
naj bi po na kongresu sprejeti
resoluciji prenesel v blagajno
SANS-a. Tudi na ta pisma ni
prejel uradnih odgovorov ali
obvestila o zaključku poverje-
ništva JRZ.

Po prejšnjem zaključku se je
v Chicagu odprl upravni urad
na naslovu 3935 W. 26th St.;
sestoji iz treh sob in najemnina
stane \$50 mesečno. Nekaj opre-
me, pohištva in pisarniških po-

trebščin je že kupljenih, potro-
šiti pa bo treba še nekaj denar-
ja, predno bo urad odgovarjal
potrebam. Pisarniško delo vodi
Zvonko Novak, katerega plača
zn a \$35 tedensko. Redna
služba mu ne dopušča, da bi
mogel čez dan posvetiti toliko
časa temu delu kot je potrebno;
samo korespondenca med člani
odbora mu jemlje vse proste
ure. Ko se delo SANSa še bolj
razvije, bo treba nastaviti v
urad osebo, ki bo posvetila ves
svoj čas samo temu delu.

Podružnic je ustanovljenih
12, večjega gibanja v tem oziru
pa pričakuje, ko bodo društva
prejela okrožnico predsednika.
Pripravljena so tudi provizo-
rič pravila za podružnice, kate-
ra pa morajo biti najprej pre-
ledana in odobrena od tega od-
bora, predno jih moremo raz-
poslati. Ravno tako je potreb-
no sestaviti pravila za ta odbor.

Priporoča, da v bodoče poli-
tični tajnik vodi vse priprave
v zvezi z deputacijami, da se ne
bodo pojavljale nerednosti in
kratil čas. Istotako se naj poli-
tični tajnik v bodoče obrača na-
ravnost do predsednika in vseh
zadevah, ki se tičejo uradov po-
litičnega tajnika in predsedni-
ka. Nadalje poroča, da se je
vršilo med člani odbora glasova-
nje o resoluciji glede Slove-
nskega dneva, katero je sprejela
Slovenska ženska zveza in ni bi-
lo ugovora proti sprejemu te
resolucije. Glasi se:

"Ker je naše žensko srce že
od narave sprejemljivo za vsa-
ko bolečino, zato tudi nihče z
ubogim slovenskim narodom v
njegovi strašni nesreči tako ži-
vo ne čuti njegove bolečine, ka-
kor me ameriške Slovenke,

"Zato Slovenska ženska zveza
v imenu vseh svojih tisočih
članice apelira na Slovenski
ameriški narodni svet, da pro-
glasi letošnjo cvetno nedeljo za
Slovenski dan, praznik našega
narodnega zalovanja in soču-
stvanja z narodom doma.

(Dalje prihodnjic.)



DELO DOBIJO

INSPEKTORJI

NA TLEH IN NA BENČU

OPERATORJI

ZA

WARNER & SWASEY 2A
ENGINE LATHES
POTTER & JOHNSON
EXTERNAL GRINDERS
GRIDLEY OPERATORS

SPLOŠNI DELAVCI

ZA

SPREJEMANJE
ODDAJANJE
SKLADIŠČNIKI
POMETAČI

Notranje in zunanje
delo

Visoka urna mezda
povrhu overtime

CLEVELAND
TRACTOR

19300 EUCLID AVE.

(102)

IZUČENI OPERATORJI

BORING MILLS
(Horizontal in vertical)
LARGE PLANNER
RADIAL DRILL

Plača na uro, vrhu overtime.
Ako ste zdaj zaposleni pri vojnem
delu, se ne priglasi.

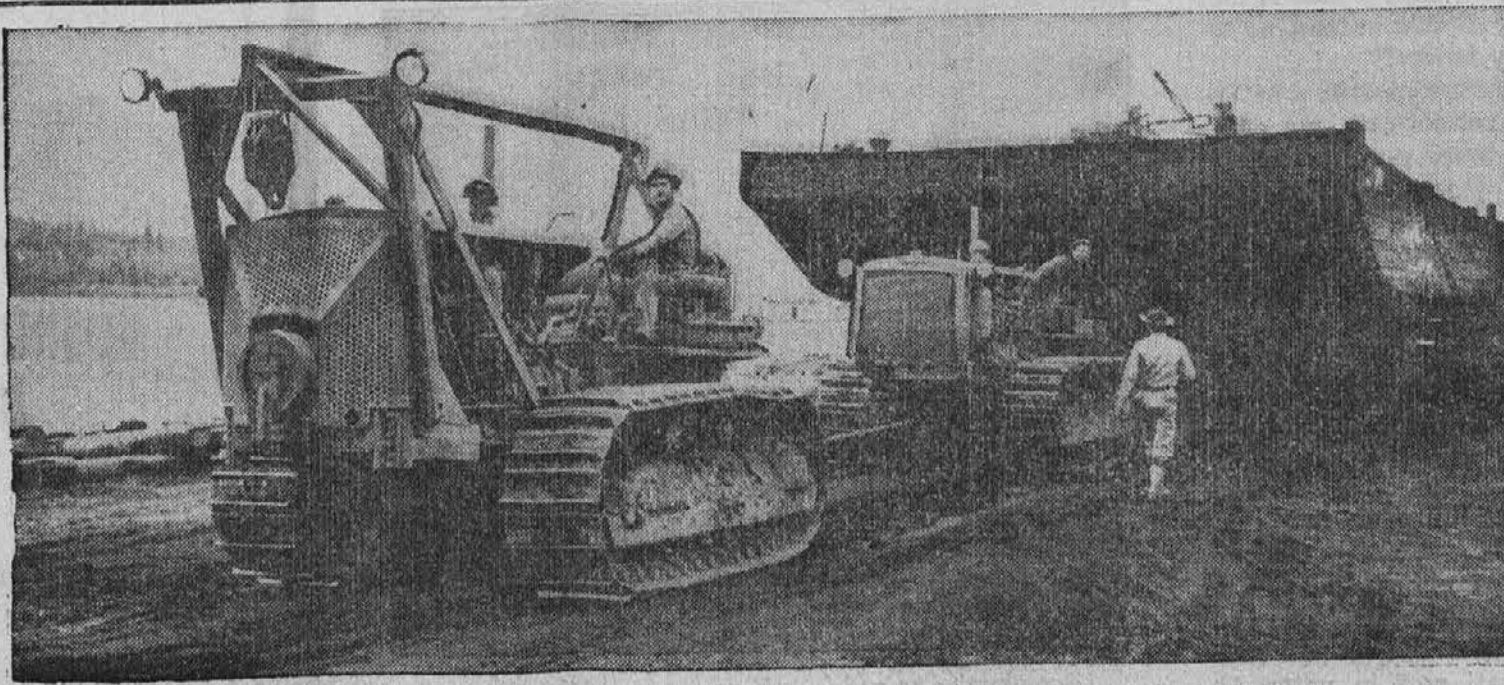
WELLMAN
ENGINEERING

7000 CENTRAL

(99)

MALI OGLASI

Prijatelj's Pharmacy
SLOVENSKA LEKARNA
Prescription Specialists
Vogal St. Clair Ave. in E. 68th
Endicott 4212



Ameriški vojaški inženirji so pričeli z ogromnim projektom. Polagati so pričeli oljne cevi, po katerih bo prihajalo olje iz Fort Norman oljnega polja v severozapadni Kanadi. Del tega projekta gre ob reki Slave. Pri polaganju cevi ob reki uporabljajo velikanske čolne, kakršnega vidimo na sliki, ko je pripravljen, da ga spuste v vodo.

JUNAKINJA IZ ŠTAJRA

PREVEL DR. JOS. JERŠE

Se noben vitez ni prejel tako krasnega dela iz ženske roke. Razvije pas, obesi si ga okoli prsi; včeraj, včeraj ga mu je obesila Stefana sama! Ponosno in žareč od veselja se v novem krasu postavi pred svoje strelce; "Fantja, kako sem vam všeč?"

"Jemnasta! Glejte! To je petelin! Ah! Glejte, kako ponosno stoji na gori! Neomajno stoji Hendelov petelin! Hendel naj živi! Živijo Henrik!" so vseprek kričali strelci. Nato je rekel stotnik Krištof: "Koliko sem dolžan?" — Toda čakaj, sam pridem plačat, saj tako moram danes v Vizerfeld. Teci domov, pa povej sestri, da jo lepo pozdravljam in da ni lepšega petelina, kakor je njen. Pridem kmalu za teboj, sedaj pa skoči!"

Urno je stekel deček domov in je komaj čakal, da bo vse povedal Štefki.

Štefana je ravnokar stopila v gostilniško sobo na prošnjo matere, ki jo je nadomestila pri zibelki. Dva gosta, kmeta, sta bila tu. Štefana jima je natočila vina in jima je prinesla suhega mesa. Izpraševala sta jo o tem in onem, kakšni so semji v Štajru, če prihaja mnogo semmarjev, kako je bilo z Zelerjevo obsodbo.

Štefana jima je kratko odgovarjala, neprestano se je od mize proč obračala proti cesti in je prisluskovala, da li že prihaja Krištof. Gorje! Kje je sedaj ubogi, sveti mož, pater Albert?

Kje bodo prenočevali? Bo-li smel jutri brati sveto mašo, o da bi le smel! Tako dolgo se mora duhovno postiti.

Eden od kmetov je rekel: "Ta nič ne govori. — Tako lepo dekle, pa molči kakor riba."

Drugi pravi: "To so tujci, ni-so domačini. Zdi se mi, da se ji toži po domu."

Prvi meni: "A, kaj še, meni se pa zdi, da jo je zapustil njen ljubi."

V tistem hipu je pritekel Krištof po Glajnkovi ulici. Štefana ga je že čakala na pragu.

"Plačam!" vpije prvi kmet. Štefana zakliče s praga sem: "Osemnajst krajcarjev, takoj pridem."

"Si-li opravil?" je gladila dečkove kodre in mu je mo-

treč zrla v oči.

"Seveda sem opravil! Lepo je bilo! V tarčo so streljali!" je sopihal Krištof.

"Li ni ničesar rekel?" vprašuje deklica.

"Kajpada. Plačat pride sam."

"On sam?" se prestrašena čudi Stefana. Prav ji je, da pride, in zopet ne. Prav, ker bo gotovo kaj zvedela o gospodu Albertu; ni ji prav, ker je treba paziti, kadar človek govori s takim človekom. Luteranec je in včeraj na vrtu je bil tako predrzen.

Radovedna je mati prisluskovala zgoraj na stopnicah.

Štefana je bila nejevoljna zaradi tega. Krištof je stekel pred vrata, da pazi, kdaj bo prijezdil stotnik.

"Osemnajst krajcarjev!" je stopila Stefana k hrastovi mizi, kjer sta sedela pivca. Komaj je ležal denar na mizi, je Stefana zopet izginila. Tedaj je eden-pivcev zamrmral v brado:

"Če se ne znaš meniti z moškimi, zakaj si pa tu. Tercijalka naj grede v samostan!" Jazen je odšel. Drugi, starejši je ostal in je zahteval še eno merico. Od mesta sem prihaja peketaenje kopit. Štefana sloni ob oknu.

Sedaj. To je gotovo on. Je že tu. Se je li dobro držal, je bil mož beseda. Si je li zaslužil petelina.

Ves rdeč od veselja plane Krištof v sobo: "Že gre, že gre —!"

In res pred gostilno se je ustavil rdeči žrebec s ponosnim jezdecem: jezdec razjaše konja in ga priveže k orehu, ki je stal poleg. Zapovedujoče vprašuje na dvorišču: "Kje je Stefana, je-li doma?" Postaven in ponosen je stopil v gostilniško sobo, Štefana stopi predenj in pravi: "Tukaj sem, gospod; česa želite? Li ni bilo dobro moje delo, ali je morda moj bratec napravil kakšno neumnost?"

"Ne, narobe, delo se ti je kar najbolje posrečilo; saj vidiš, da je imam že na sebi. Pridem poravnat svoj dolg. Torej koliko sem dolžan?"

"Tu imam vse zapisano: Dali ste mi zlat na račun En goldinar še dobite nazaj." Iz torbice ob pasu je vzela listič in ga mu je podala. Smeječ se je opazoval lepo pisavo — marsikaka gospa bi jo lahko zavidala!

"Za svilo, za bisere ... za zlate nitke ..." skrbno je vtaknil k sebi listič, ki ga je pisala Stefana. Ta listič dobro spravim kot najdražji spomin.

"Beži, beži —" je zasmehljivo visoko nasrčil obrvi, "nazaj da še dobim, ti pa res znaš izžemati ljudi. Saj ti vendar moram plačati delo in trud, no torej povej koliko?"

Z otroško nežnostjo, s katero se meša ženska čast, mu odvrne: "Že vem, vsak delavec je vreden svojega plačila, toda jaz sem gospodu hvalo dolžna, in ker nič drugega nimam, naj gospod moj mali trud sprejme kot plačilo."

"Hvalo da si dolžna?" vprašuje, zaokrožujoč svoje lepe ustnice: "Zakaj pa, jaz ne vem zakaj!"

"Ker ste bili dobri svetemu možu, moj bratec mi je vse povedal."

Ob tej preprosti pohvali se je Henrik širilo srce, toda precej kljubuje: "Vedno pater Albert! Sveti mož in pater Albert!"

Štefana se je močno prestrašila. Torej ni bil dober. Bratec

je lagal. Zastonj je zaupala, zastonj je prosila, "Gospod —" je rekla skrbno in resno, "li niste povedali gospodom, da je nedolžen? Niste? Saj ste vendar dali svojo besedo?"

S prekrizanimi rokami je staj pred njo. "Če dam besedo, jo tudi držim. Toda ne vprašaj me, kako mi je bilo pri srcu. Še nikdar ni bilo toliko žolča v meni."

"Nikarte tako govoriti!" je dvignila svoj prst Stefana, ki je bila zopet vesela in dobre volje, ker vendar ni pustil na cedilu gospoda Alberta. "Žolča niti ne smemo imeti ne."

Toda, gospod, sedaj bi pa lepo prosila, tako rada bi zvedela, kako je bilo!"

"Plačam!" je zahreščal ob mizi suhi glas starega možička. Stefana skoči k hrastovi mizi in računa: tri mere vina, dva kruha. ... Na dvorišču so sčebetali otroci in so se podili mimo kakor tropa lahkonožnih kozic. Krištof je teklen naprej, da pove materi, če še ne ve: gospod Hendel je zopet tu, ho! ho!

"Kaj bi še rada vedela?" je vprašal stotnik. Sedel je na klopi, odmečal si je ob boku pas z mečem in je nepotrpežljivo čakal, da odpravi starca, ki počasi koraca iz gostilne. Stopila je k njenmu, toda ne čisto blizu in ga je roke v bok vpirajoč vprašala: "Kako se je vršilo z gospodom patrom Albertom, bi rada vedela." Ne more odreči te tolažbe osirotelemu srcu. Rada bi si vtisnila v srce duhovno podobo njegovega križvega pota, da bi je do

smrti nikdar ne pozabila.

Henrik se je s prekrizanimi rokami naslonil na steno in je začel: "Ni mnogo povedati. V Garsten smo šli ponj. ... Njegov prior, ki se klanja do tal, se je zopet enkrat odlikoval: rekel mi je, da s tem upornikom noče nič več imeti opraviti."

"O ta nesrečni mož!" se je razvnela Stefana. Toda kmalu je zatrla v sebi razburjenost, pomneč, s kom govori. "Gospod Karel se zelo moti v gospodu Albertu," je rekla krepko in odločno. "Ne more drugače. Pa bo že še spoznal svojo zmoto."

"Se-li rimski duhovnik tudi lahko moti? To je nekaj novega!" je Henrik zbadljivo zaokrožil ustne. "Kot človek se seveda lahko moti," je odvrnila Stefana. "Toda kljub temu mu gre kot duhovniku spoštovanje, zakaj njegova zmota ga ne oropa posvečenja."

"Mu gre? Kdo nas more primorati? Mora — je velik gospod —"

Na lahno je vprašal: "In — kaj je bilo potem?"

"S kom, z Albertom?" je nazaj vprašal.

"No, potem smo ga pač odpeljali. Celó pot je molil. Pred kapelico sv. Bertolda je za hip pokleknil."

Štefana je tresoč se globoko in hitro dihala poleg njega; neprestano je molil — na težkem križevem potu — o da, šel je to pot, kakor je šel Jezus na goro Kalvarijo — ves utopljen v molitev in premišljevanje.

"Potem smo prišli v mesto, kjer se je začel divji ples. Ka-

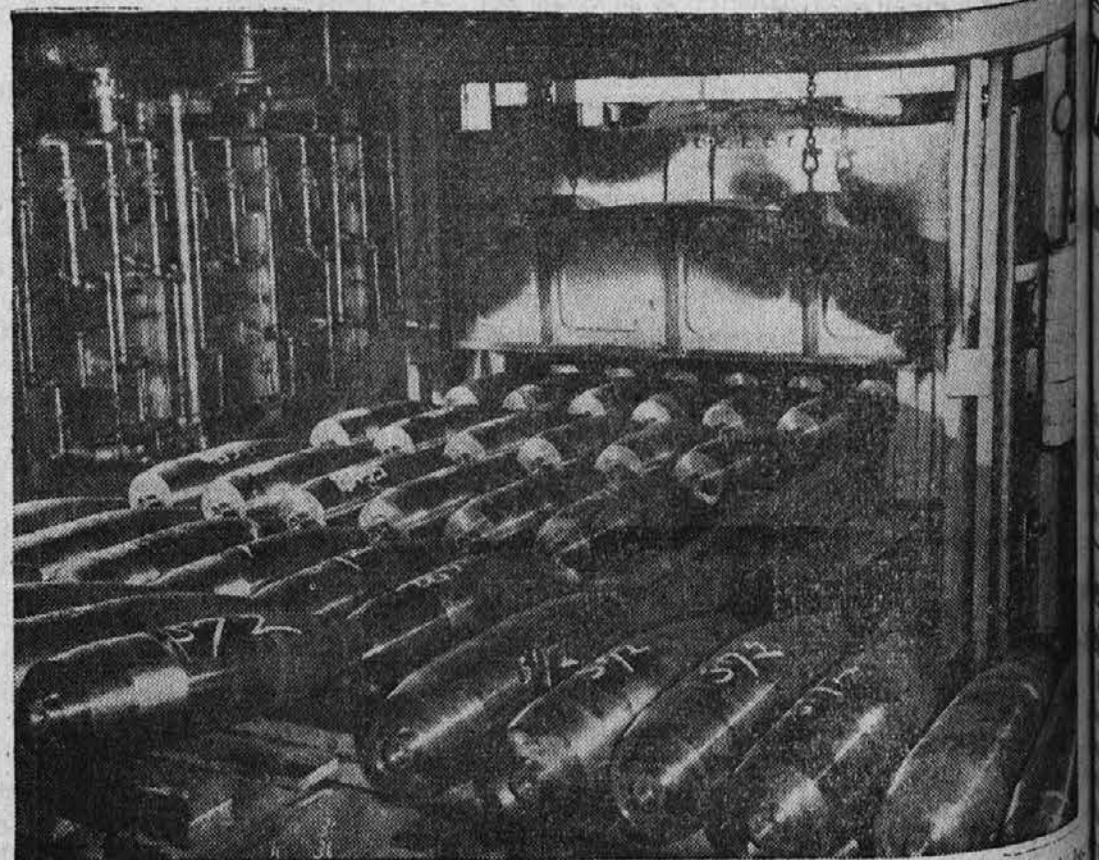
menje so vanj metali —."

Zdrznila se je, vzdih se ji je izvil iz prsi. Henrik jo je debelo gledal. "Bilo je, kakor v peklu; pa sem zavpil: Mir! Bilo mi je že preveč, vrhutega je bil še brez orožja. Nato so ga pustili v miru, zato so se pa spravili name in so mi vrgli v obraz par lepih psov. Tako je

bilo prav, kajne?" so se bliskale njegove črnožareče oči. Stefana je stala ob oknu, pokonci in plemenito je držala svojo glavo, kakor krona so se ji svetili lasje. Henrik je bil v dno duše prevzet ljubezni in hrepenenja, tako je bila čudno lepa in krasna.

"Nikakor mi ni všeč, da so vas

psovali," je odvrnila Stefana. "Tako — ni ti všeč! — Dalje prihajajo!"



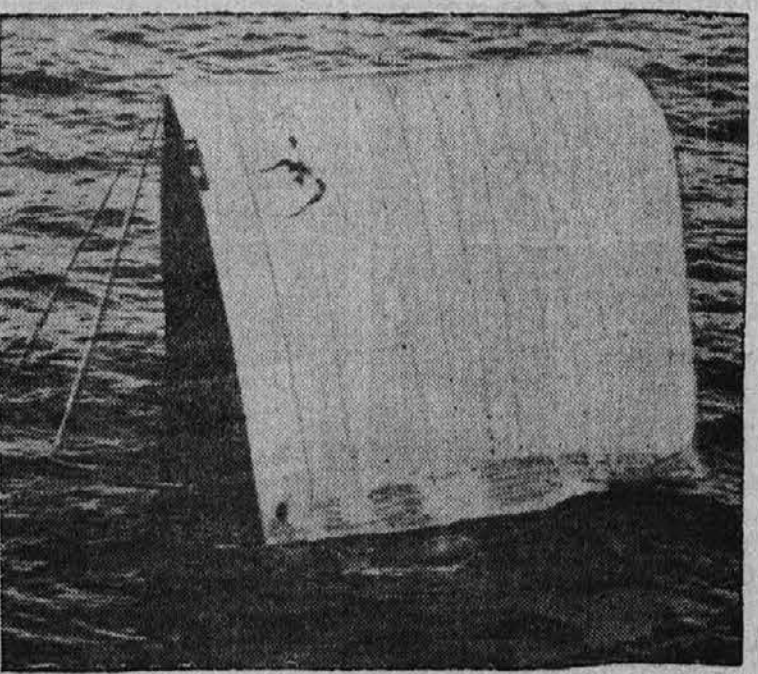
Pirhi za Hitlerja in njegove pajdaše. — Na sliki vidimo 155 mm topovske nabojne kršne izdelujejo v velikanskih množinah v Willys-Overland tovarni v Toledo, Ohio. V čeh, kjer jih kalijo, je 1540 stopinj vročine.



Neposlušni mladi medvedek ni slišal materinega klika, zato pa ga je jezna ali skrbna mati pograbila in ga odnesla na sonce. Ker je mali menda kaj ugovarjal, mu je zamašila z svojim, da je moral utihniti.



Prvi nad Berlinom. — Major S. S. (Sy) Bartlett poveljnik ameriškega bombnega oddelka v Angliji je bil prevzel mesto bombardirja v Lancaster bombniku in je bil tako prvi Amerikanec, ki je spuščal bombe nad Berlin. Na sliki ga vidimo v družbi njegove soproge v Angliji.



Podmornice so vedno bolj nevarne v Atlantiku, vedno bolj predrzne postajajo v napadanju naših ladij. Gornja slika nam kaže samo prednji del nekega ameriškega tankerja, ki je bil potopljen v Atlantiku.

Ali iščete delo?

Ako iščete delo v kaki tovarni, ki izdeluje vojne potrebščine

NE POZABITE NAJPREDJ POGLEDATI V KOLONO NAŠIH MALIH OGLASOV!

SKORO VSAK DAN IŠČE KAKA VOJNA INDUSTRIJA TE ALI ONE VRSTE DELAVCEV



VOJNE INDUSTRIJE, KI OGLAŠAJO V TEM DNEVNIKU IŠČEJO ... POMOČ!

Kadar vprašate za delo, ne pozabite omeniti, da ste videli tozadevni oglas v Ameriški Domovini



V BLAG SPOMIN

ŠESTINAJSTE OBLETNICE SMRTI
NAŠEGA BLAGOPOKOJNEGA
OČETA

Joseph Klemenčič

ki je v Bogu preminil 26. aprila 1927.

Dragi in ljubljani oče! V globoki žalosti kličemo na Tvojem grobu in potrtega srca iščemo Tvojih blagih spominov. Ob tužni obletnici snivanja ob Tvoji ljubljani soprogi in naši pokojni materi, Vama kličemo: Mir Vama bo-di do svidenja nad zvezdami.

Žalujoci:
OTROCI.

Cleveland, O., 26. aprila, 1943.